

ONE PAGE INFORMATION

เกร็ดความรู้จากการประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน จริยธรรม : คุณค่าแห่งวิชาชีพการพยาบาล

ความสำคัญของจริยธรรมต่อวิชาชีพการพยาบาล

การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต เป้าหมายของการพยาบาลคือการช่วยให้ประชาชนมีภาวะที่ดีที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การปฏิบัติการพยาบาลเป็นการปฏิบัติในสถานการณ์ที่มีความหลากหลาย ซับซ้อน เป็นพลวัตรอยู่ตลอดเวลา พยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสำคัญครบถ้วนใน ๓ ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และจริยธรรม จึงจะทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีคุณภาพ การขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่ง นอกจากจะส่งผลให้การพยาบาลไม่มีคุณภาพแล้ว ยังเป็นความเสี่ยงทั้งต่อพยาบาล ผู้ปฏิบัติและต่อประชาชนผู้รับบริการ

ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ อาจส่งผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ สังคม หรืออาจรุนแรงถึงชีวิตได้ ในขณะที่พยาบาลอาจได้รับผลกระทบต่อการปฏิบัติวิชาชีพ เช่น การถูกฟ้องในอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ส่งผลกระทบต่อองค์กร ด้านชื่อเสียง และการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ และหน่วยงานบริการสุขภาพ ถูกร้องเรียนฟ้องร้องด้านจริยธรรม หรือถูกเรียกค่าเสียหายสูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประชาชนเข้าใจในสิทธิของตนมากขึ้นว่าได้รับการบริการที่ได้มาตรฐานเสมอภาค รวมทั้งมีสิทธิในการตัดสินใจ สิทธิในการร้องเรียนผู้ประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ในการบริหารการพยาบาล และการปฏิบัติการพยาบาล ก็อาจพบสถานการณ์ที่เป็นประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ซึ่งเป็นภาวะที่ยากต่อการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาล เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิด และรับรู้ความเป็นไปความคิด ความรู้สึก ของผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้องได้มากที่สุด ในการจัดการความเสี่ยงทางจริยธรรม และการแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานควรจัดระบบและกลไกจริยธรรมที่เหมาะสมในการจัดการ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานภายใต้หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ คำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยรวมทั้งพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นองค์กรจริยธรรม อันจะส่งผลต่อคุณภาพการพยาบาล เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสูญเสียน้อยที่สุดต่อผู้รับบริการ

ปัญหาจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ผิดจริยธรรมหรือประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม นับวันจะยุ่งยาก ซับซ้อนและนำไปสู่การร้องเรียนฟ้องร้องมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรพยาบาลในสถานพยาบาลในสถานบริการสุขภาพทุกระดับ มีความรู้และทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเมื่อเผชิญกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานองค์กรพยาบาลที่มีจริยธรรม มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับ ไว้วางใจของสังคม โดยบุคลากรทุกระดับในองค์กรจะต้องมีทั้งความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ และมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นหลักยึดในการประพฤติ ปฏิบัติ มีการบริหารจัดการอย่างมีจริยธรรม ภายใต้การนำของผู้บริหารที่ให้คุณค่าทางจริยธรรม และกระบวนการอย่างมีจริยธรรม โดยอาศัยหลักการและแนวคิดทางจริยธรรมในการส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากร

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เสนอโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรช ศรีไทรล้วน